

A man with a short beard and blue eyes, wearing a blue short-sleeved work uniform, stands in a workshop. He is looking directly at the camera. The background is slightly blurred, showing various tools and equipment on shelves and a workbench. The lighting is bright and even.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ilmasto-ohjelma ja hiilineutraalius- tiekartta

Taustatietoa vaikuttamistoimielimille

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hiilijalanjälki

Tausta LUVN:in hiilijalanjäljen laskennalle

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue (LUVN) on laatimassa vuoden 2024 aikana ensimmäisen ilmasto-ohjelmansa. Tähän on sitouduttu strategian valtuustokausittaisissa tavoitteissa.

Ilmasto-ohjelman laatimisen tueksi on laskettu LUVN:in hiilijalanjälki vuodelle 2023. Hiilijalanjälkilaskennassa on huomioitu merkittävimmät hiilidioksidin päästölähteet. Päästölaskenta tukee ilmastotavoitteen asettamista ja päästövähennyksien tehokasta kohdentamista vaikuttavimpiin toimenpiteisiin. LUVN kartoittaa itse käynnissä olevat päästövähennystoimenpiteet.

Näin laskettiin: LUVN keräsi kulutustiedot hiilijalanjäljen laskentaa varten. Motiva Services Oy keräsi päästökertoimet ja teki laskennan ja laati tulosten perusteella yhteenvedon hyvinvointialueen hiilijalanjäljestä.

Ilmasto-ohjelma ja hiilineutraaliustiekartta

Valmistelun aikajana

**Mikä on
päästöjen
nykyinen
taso?**

Hiilijalanjälki-
laskenta

**Minkälaisilla
toimenpiteillä
voimme
vaikuttaa
päästöihin?**

Alustavien
toimenpiteiden
kartoitus

**Minkälaisia
toimenpiteitä
tarvitaan, jotta
voimme
saavuttaa
tavoittemme?**

Pohjaesitys
hiilineutraalius-
tiekartan
rungosta

**Luottamus-
henkilöiden ja
toimielinten
evästyksen
alustavaan
suunnitelmaan**

Luottamus-
henkilöiden ja
toimielinten
osallistuminen

**Ilmasto-
ohjelman ja
hiilineutraalius-
tiekartan ja
niihin liittyvien
tavoitteiden
päättökenteko**

Päättökenteko

Kevät 2024

Syksy 2024

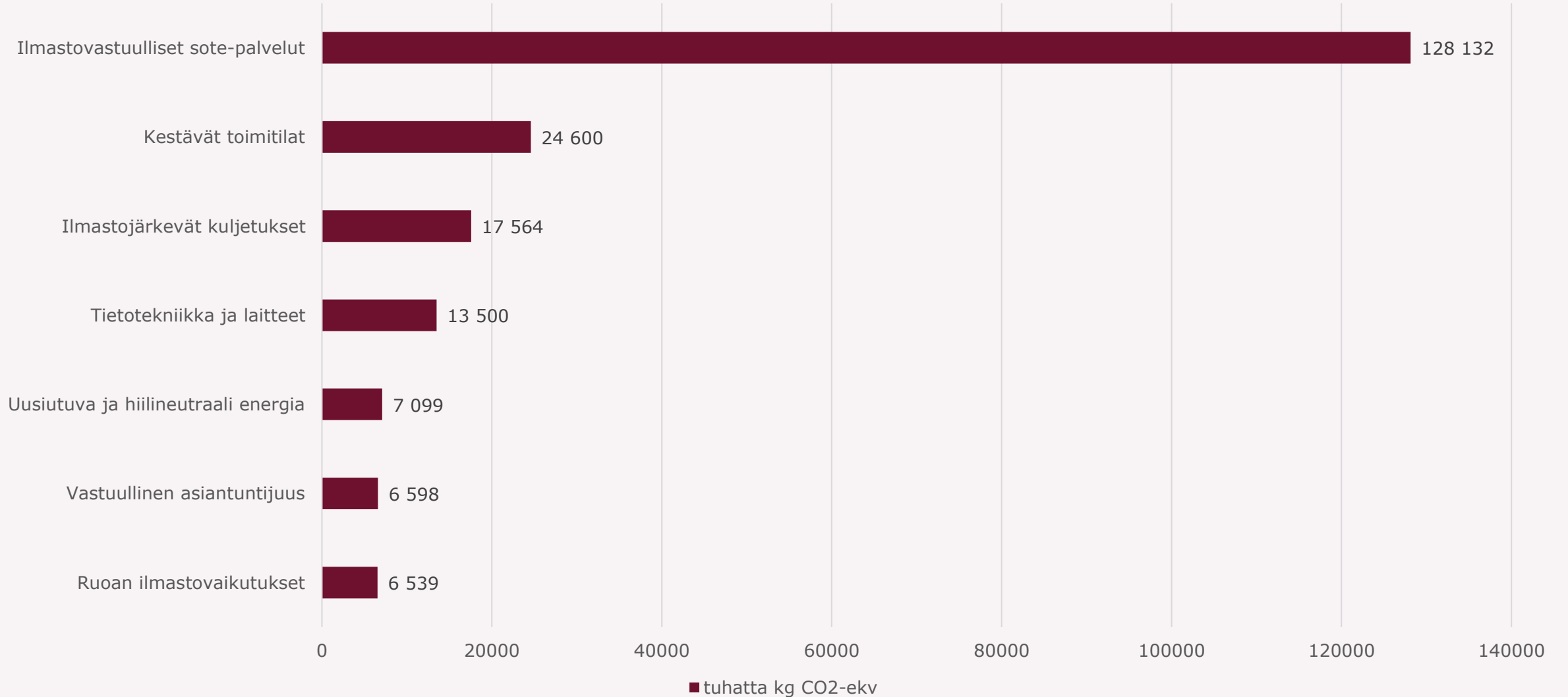
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hiilijalanjälki Scope 1-3 –luokittain ja verrattuna muihin sosiaali- ja terveydenhuollon päästöihin

	Päästöjen määrä	Päästöjen osuus
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hiilijalanjälki yhteensä (2023)	204 Mkg CO₂-ekv	4,2 % koko soten hiilijalanjäljestä
Scope 1: Suorat päästöt eli hyvinvointialueen omasta toiminnasta aiheutuvat suorat päästöt, jotka syntyvät omien ajoneuvojen ja työkoneiden fossiilisten polttoaineiden käytöstä, varavoiman tuotannosta sekä toiminnan aiheuttamista suorista ilmakehäpäästöistä (esim. typpioksiduuli).	4,54 Mkg CO ₂ -ekv	2,2 % hyvinvointialueen hiilijalanjäljestä
Scope 2: Ostoenergian päästöt eli ostetun sähkö-, lämpö-, höyry- ja jäähdytysenergian tuotannosta aiheutuvat päästöt.	7,00 Mkg CO ₂ -ekv	3,4 % hyvinvointialueen hiilijalanjäljestä
Scope 3: Epäsuorat päästöt eli arvoketjun muut epäsuorat päästöt, jotka aiheutuvat esim. hankinnoista ja ostopalveluista, rakentamisesta, liikkumisesta, kuljetuksista, jätteistä ja sähkön siirtohäviöistä.	192 Mkg CO ₂ -ekv	94,3 % hyvinvointialueen hiilijalanjäljestä
Hiilijalanjälki hyvinvointialueen asukasta kohden*	412 kg CO ₂ -ekv	5,4 % suomalaisen keskimääräisestä hiilijalanjäljestä (7 700 kg CO ₂ -ekv vuona 2021)
HUS-yhtymän hiilijalanjälki (2020)	282 Mkg CO ₂ -ekv	
Suomen sosiaali- ja terveydenhuolto yhteensä (2019) , sisältäen julkisen ja yksityisen sektorin palvelut	4 902 Mkg CO ₂ -ekv	6,5 % Suomen koko hiilijalanjäljestä
Sosiaalihuolto yhteensä	1 712 Mkg CO ₂ -ekv	34,9 % koko sotesta
Terveydenhuolto yhteensä	3 190 Mkg CO ₂ -ekv	65,1 % koko sotesta
Suomen valtion hiilijalanjälki (2019)	75 415 Mkg CO ₂ -ekv	LUVN:n osuus hiilijalanjäljestä on noin 0,3 %.

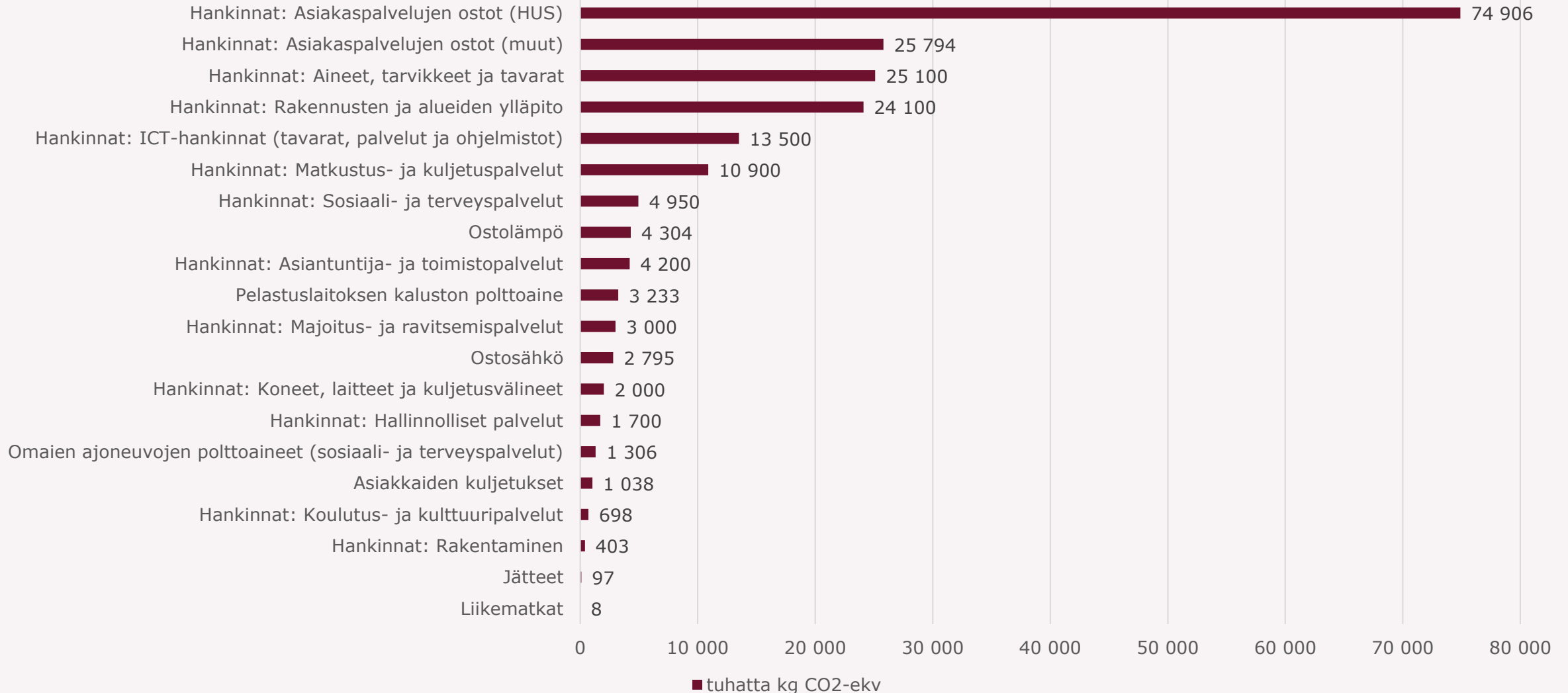
*) 495 107 asukasta, Tilastokeskus, ennakkotieto väestöstä 31.12.2023.

Mkg CO₂-ekv tarkoittaa miljoonaa kilogrammaa hiilidioksidia vastaavaa, eri kasvihuonekaasupäästöjen yhteenlaskettua ilmastoa lämmittävää vaikutusta.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hiilijalanjälki vuonna 2023 päästölähteittäin toimenpidekokonaisuuksissa (tuhatta kg CO₂-ekv)

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hiilijalanjälki vuonna 2023 päästölähteittäin (tuhatta kg CO₂-ekv)

Ilmastotoimenpiteet Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella

Toimenpidekokonaisuuksien luokittelu

- **Uusiutuva ja hiilineutraali energia**
 - Ostosähkö
 - Ostolämpö
 - **Kestävät toimitilat**
 - Hankinnat: Rakentaminen
 - Hankinnat: Rakennusten ja alueiden ylläpito
 - Jätteet
 - **Tietotekniikka ja laitteet**
 - Hankinnat: ICT-hankinnat (tavarat, palvelut ja ohjelmistot)
 - **Ilmastojärkevät kuljetukset**
 - Liikematkat
 - Asiakkaiden kuljetukset
 - Omaien ajoneuvojen polttoaineet (sosiaali- ja terveyspalvelut)
 - Hankinnat: Matkustus- ja kuljetuspalvelut
 - Pelastuslaitoksen kaluston polttoaine
 - Hankinnat: Aineet, tarvikkeet ja tavarat*
 - **Ruoan ilmastovaikutukset**
 - Hankinnat: Majoitus- ja ravitsemispalvelut
 - Hankinnat: Aineet, tarvikkeet ja tavarat*
 - **Ilmastovastuulliset sote-palvelut**
 - Hankinnat: Sosiaali- ja terveyspalvelut
 - Hankinnat: Asiakaspalvelujen ostot (muut)
 - Hankinnat: Asiakaspalvelujen ostot (HUS)
 - Hankinnat: Aineet, tarvikkeet ja tavarat*
 - Hankinnat: Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet
 - **Vastuullinen asiantuntijuus**
 - Hankinnat: Koulutus- ja kulttuuripalvelut
 - Hankinnat: Hallinnolliset palvelut
 - Hankinnat: Asiantuntija- ja toimistopalvelut
- *) Elintarvikkeet, juomat ja tupakka kuuluvat ruoan vaikutukset -kategoriaan. Poltto- ja voiteluaineet kuuluvat ilmastojärkeviin kustannuksiin. Muut kategoriat kuuluvat soteen.

Ilmasto-ohjelma ja hiilineutraaliustiekartta

Benchmarking muiden organisaatioiden hiilineutraaliustavoitteisiin

HUS-yhtymä: 2030

- Tavoite koskee niitä päästöjä, joiden vähentämiseen HUS:lla on suora päätäntävalta tai vaikutusmahdollisuuksia. Vuonna 2020 Hiilineutraali HUS -tavoitteen alle kuuluvat päästöt olivat 69 kt CO₂-ekv, eli noin neljännes kokonaishiilijalanjäljestä.
- Tavoitteen alle sijoittuvien päästöjen osalta voidaan saavuttaa 25 prosentin päästövähennys (perusura). Toteuttamalla suunniteltuja ilmastotoimia tavoitteen alaiset päästöt laskevat 61 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.
- HUS pyrkii päästöjen vähentämiseen yli 100 ilmastotoimenpiteellä, jotka tunnistettiin tiekarttatyön aikana.

Helsingin kaupunki: 2030

- Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 tavoitteena on hiilineutraali Helsinki vuoteen 2030 mennessä.
- Uudessa kaupunkistrategiassa niin ikään asetetaan hiilinollatavoite vuodelle 2040. Tämän jälkeen tavoitteena on hiilineläisyys eli se, että Helsingissä hiilidioksidia sidotaan enemmän kuin sitä päästetään ilmakehään.

Espoon kaupunki: Hiilineutraali Espoo 2030

- Alueella tuotettujen päästöjen 80 prosentin vähennys vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä.
- Jäljelle jäävä 20 prosentin osuus voidaan sitoa hiilineläisiin tai kompensoida muilla keinoilla.

Muut hyvinvointialueet

- Päijät-Häme: 2035

Suomi: 2035

- Suomen ilmastopolitiikan keskeinen pilari on kansallinen ilmastolaki, joka sisältää päästövähennystavoitteet vuosille 2030, 2040 ja 2050.
- Päästövähennystavoitteet ovat -60 % vuoteen 2030 mennessä, -80 % vuoteen 2040 mennessä ja -90 % pyrkien kuitenkin -95 % vuoteen 2050 mennessä verrattuna vuoden 1990 tasoon. Lakiin on kirjattu, että Suomen on oltava hiilineutraali viimeistään vuonna 2035.

Euroopan Unioni

- EU on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta. Lisäksi EU:n tavoitteena on olla ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa vuoteen 2050 mennessä.
- Jotta luonnon ja ihmisten hyvinvointia voitaisiin turvata ja maapallon keskilämpötilan nousu rajoittaa 1,5 asteeseen, tulisi koko maailman olla hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä.